

Stockholms kommun

Rektorn vid Nybohovsskolan

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Nybohovsskolan
i Stockholms kommun

Tillsyn i Nybohovsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Nybohovsskolan besöktes av Skolinspektionen den 4 november 2013 och den 5 november 2013.

Fakta om skolan

Nybohovsskolan ligger i stadsdelen Liljeholmen i Stockholms kommun. Skolans verksamhet omfattar förskoleklass, årskurs 1-6 samt fritidshem för elever från förskoleklass till årskurs 3. Skolan har fotbollsprofil från årskurs 4. Läsåret 2013/2014 går 152 barn och elever i Nybohovsskolan varav 64 är inskrivna i fritidshemmets verksamhet.

Skolan har två arbetslag: Förskoleklass – årskurs 3 och fritidsverksamheten samt årskurs 4-6. Skolledningen består av rektorn, två arbetslagsledare och en lärare med ansvar för pedagogiska utvecklingsfrågor.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2012/2013 nådde 65 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. Det är lägre än genomsnittet i riket som var 68 procent. Resultatet är högre än föregående år då andelen elever som nådde kravnivån i matematik på Nybohovsskolan, enligt den nationella statistiken, var 53 procent.

Nationell statistik för det nationella ämnesprovet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3 saknas på grund av för få elever. Av skolans egen sammanställning av resultaten i det nationella provet i svenska läsåret 2012/2013 framgår att 76 procent av eleverna nådde kunskapskraven. Föregående år uppnådde 42 procent av eleverna kravnivåerna på samtliga delprov i svenska enligt samma redovisning. Inga elever bedömdes enligt kursplanen för svenska som andraspråk läsåret 2011/2012. För läsåret 2012/2013 saknas en redovisning av antalet elever som deltog i det nationella ämnesprovet i svenska som andraspråk. Skolan har inte heller presenterat någon sammanställning av andelen elever som nådde kunskapskraven i svenska som andraspråk läsåret 2012/2013.

Av skolans egen redovisning framgår att samtliga elever i årskurs 3 nådde kunskapskraven i slöjd, musik samt i idrott och hälsa läsåret 2012/2013. I de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena samt i engelska nådde 84 procent av eleverna kunskapskraven.

Årskurs 6

Statistik från SIRIS visar att 82 procent av eleverna i årskurs 6 nådde kravnivån på samtliga delprov i de nationella ämnesproven i matematik läsåret 2011/2012. Det är högre än ett genomsnitt för riket där 79 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov. Av den nationella statistiken för 2011/2012 framgår vidare att 83 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i engelska. Det är lägre än för riket i genomsnitt där motsvarande siffra är 87 procent. I det nationella ämnesprovet i svenska nådde 75 procent av eleverna kravnivån i samtliga delprov enligt den nationella statistiken. Också det är lägre än för riket i genomsnitt där 82 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i svenska. Uppgifter om resultaten för svenska som andraspråk saknas i den nationella statistiken på grund av för få elever. Skolan har heller inte redovisat något sådant resultat.

Av skolans egen sammanställning för läsåret 2011/2012 framgår att kunskapsresultaten för eleverna i årskurs 6 förbättrats i samtliga ämnen utom i ämnet matematik, i vilket resultatet har försämrats i viss utsträckning. Sammanställningen visar att 77 procent av eleverna nådde kunskapskraven som minst ska uppnås i idrott och hälsa. I svenska nådde 84 procent av eleverna kunskapskraven. I övriga ämnen varierade andelen elever som uppnådde kunskapskraven mellan 87 och 100 procent.

Av skolans egen sammanställning av kunskapsresultaten vårterminen 2013 framgår att 94 procent av eleverna i årskurs 6 nådde kunskapskraven i matematik. I svenska som andraspråk nådde 67 procent av eleverna kunskapskraven som minst ska uppnås. Övriga ämnen varierade mellan 93 procent som lägst (svenska) och 100 procent som högst (bild, hem- och konsumentkunskap, musik, naturorienterande och samhällsorienterande ämnen samt modersmål).

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Nybohovsskolan uppfyller flera av de krav som ställs i styrdokumenten, exempelvis när det gäller trygghet och studiero. Eleverna uppger att de trivs i skolan, att de tycker om sina lärare och att de lär sig på lektionerna. Enligt rektorn och lärarna är det ett hjärtligt och varmt klimat mellan elever och personal. Lärarna menar att man duktig på att visa omsorg om eleverna och att det finns goda rutiner för att hantera kränkningar när sådana förekommer.

Resultaten på det nationella provet i matematik för elever i årskurs 3 visar att resultatet 2012/2013 förbättrats efter att under flera år ha sjunkit. Även i årskurs 6 har resultaten enligt skolans egen redovisning förbättrats sedan föregående år. Dock ligger kunskapsresultaten på de nationella proven fortfarande under genomsnittet för riket. Detta gäller för både svenska och matematik i årskurs 3 som och för svenska och engelska i årskurs 6.

Vidare framkommer att rektorn behöver förbättra arbetet med att analysera kunskapsresultat och verksamhet. Idag sker utvecklingsåtgärder på skolan, exempelvis utveckling av matematik och läsning. Dessa följs enligt rektorn upp på individ- och gruppnivå. Dock görs inte tillräckliga analyser av hur de vidtagna åtgärderna påverkat resultat och måluppfyllelse eller om andra åtgärder skulle behöva vidtas för att förbättra måluppfyllelse och verksamhet. Därmed saknar rektorn och lärarna kunskaper om huruvida det finns faktorer som exempelvis undervisningens genomförande, resursfördelning eller annat som påverkar resultat och måluppfyllelse. Mot bakgrund av att skolan under flera år haft låga resultat är det av yttersta vikt att metoder och rutiner för uppföljning och analys förbättras så att rektorn och lärarna får ett tillräckligt och rättvisande underlag för bedömning av nuläge och utvecklingsbehov. Skolinspektionen vill i detta sammanhang påpeka att det systematiska kvalitetsarbetet var ett påtalat utvecklingsområde även i Skolinspektionens tidigare granskning av skolan år 2007. Tillsynen visar också att det finns rutiner för att uppmärksamma, utreda och erbjuda särskilt stöd till elever som behöver. Dock behöver rutiner implementeras så att rektorn fattar beslut om särskild undervisningsgrupp för de elever som i huvudsak har sin undervisning i den så kallade "lilla gruppen".

Eleverna behöver också få tillgång till ett skolbibliotek.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 4 mars 2014** redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att rektorn fattar beslut om särskild undervisningsgrupp enligt författningarnas krav.

Motivering

Beslut om särskild undervisningsgrupp

Lärare eller annan personal som uppmärksammar att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska enligt skollagen anmäla det till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om det finns särskilda skäl får ett beslut om särskilt stöd för en elev innebära att det särskilda stödet ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp än den som eleven normalt tillhör. Beslut om att särskilt stöd ska ges i en annan undervisningsgrupp fattas av rektorn.

Enligt rektorn finns tydliga rutiner för att uppmärksamma, utreda och erbjuda särskilt stöd till de elever som behöver. När en lärare befarar att en elev riskerar att inte nå målen görs en orosanmälan, ärendet diskuteras i elevhälsoteamet och rektorn fattar beslut om att upprätta åtgärdsprogram.

I intervjuer med rektorn och lärarna framgår att en del av det särskilda stödet ges i vad som kallas "lilla gruppen". Det är enligt rektorn "en fri grupp" och inte att betrakta som en särskild undervisningsgrupp. Elever kan vid behov lämna klassen och undervisas av resurslärare som stöttar dem socialt och kunskapsmässigt i olika ämnen. Ofta rör det sig om elever som är i behov av att ha lugn och ro omkring sig och som behöver extra vuxenstöd. Eleverna som undervisas på detta sätt börjar enligt rektorn och lärarna alltid lektionerna i sina respektive klasser, men går ifrån under lektionerna.

Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogrammen för några av dessa elever. Där benämns "lilla gruppen" som en särskild undervisningsgrupp. Av ett åtgärdsprogram framgår att rektorn beslutat att ge särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp och att beslutet sträcker sig över två terminer. Övriga åt-

gårdsprogram för elever i "lilla gruppen" som Skolinspektionen tagit del av saknar uppgift om att ett sådant beslut fattats. Eleverna uppges i åtgärdsprogrammen ha behov av att arbeta i liten grupp, träna upp sin koncentration, utveckla sin läsning, utveckla ordförrådet, att läsa och förstå engelska texter, utveckla former för inläring och strategier för socialt samspel. Enligt rektorn kan denna form av särskilt stöd för en elev ibland uppgå till 60 procent av undervisningstiden. Om en elev får omfattande åtgärder utanför den ordinarie undervisningsgruppen under hela, eller stora delar av skoldagen, ska rektorn fatta beslut om särskild undervisningsgrupp.

Av utredningen framgår att rektorn inte fattar beslut om särskild undervisningsgrupp. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 8- 9 och 11 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Lärare och fritidspersonal uppger i intervjuer att det finns rutiner för att följa upp och utvärdera elevernas resultat och skolans verksamhet. Exempelvis framkommer av intervjuer och dokumentation att elevernas resultat följs upp på APT-möten, diagnoser i svenska och matematik utvärderas varje vår och höst och genomförda teman utvärderas i direkt anslutning till att de avslutas. Dock framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att uppföljningen av måluppfyllelsen enbart sker på individnivå. Exempelvis framkommer av Skol-

verkets statistik att elevernas måluppfyllelse på de nationella proven i matematik i årskurs 3 har försämrats under flera år (2010-2012). Rektorn uppger i intervjun att det kan förklaras av att många elever är nyanlända utan reella förutsättningar att nå målen och att få elever ger stort utslag i statistiken. I samband med faktagranskningen betonar rektorn att lärarna följer upp elevernas resultat både på individ- och gruppnivå. Dock framkommer i intervjuer med rektorn och lärarna och av insänd dokumentation att man inte gör några analyser på grupp- klass- eller skolnivå. Därmed saknar rektorn och lärarna kunskap om huruvida det kan finnas mönster i resultaten som kan förklaras av faktorer som exempelvis undervisningens genomförande, lärares förhållningssätt, resursfördelning, utformning och tillgång till särskilt stöd etc. Läsåret 2012/2013 har resultatet på det nationella provet i matematik i årskurs 3 förbättrats från 53 till 65 procent, men utan att rektorn kan redogöra för annat än att det beror på att statistiken hänför sig till olika individer.

Skolinspektionen har tagit del av skolans dokumenterade kvalitetsarbete bestående av en kvalitetsredovisning för verksamhetsåret 2011/2012 samt en arbetsplan för läsåret 2012/2013. Skolinspektionen kan konstatera att det i denna dokumentation saknas en sammanställning över kunskapsresultaten i samtliga ämnen på skolan samt en analys av förändringen över tid. Vidare saknas en tydlig koppling mellan en analys av föregående års kunskapsutveckling och de åtgärder som beslutats för kommande år.

Skolinspektionen kan vidare konstatera att den dokumenterade bedömningen och analysen av måluppfyllelsen behöver utvecklas. Istället för en analys av huruvida insatta åtgärder för att förbättra verksamheten och elevernas måluppfyllelse gett önskvärda resultat återfinns en redovisning av nuläget och beskrivning av kommande åtgärder. I kvalitetsredovisningen för 2011/2012 konstateras att de genomförda åtgärderna inte lett till önskade resultat, exempelvis när det gäller läsutvecklingen. I kommande års arbetsplan återfinns samma åtgärder, utan att någon analys görs som motiverar att detta, trots allt, är rätt åtgärder. Som en konsekvens av dessa brister i analysarbetet är det oklart hur skolan identifierat åtgärderna, om de åtgärder som vidtagits är adekvata eller om andra åtgärder skulle behöva vidtas för att nå en högre måluppfyllelse.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4 § skollagen

Personalkompetens**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan med konkreta åtgärder som ska vidtas för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de bedriver.

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämja med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som har anställts före första juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning som de i huvudsak bedriver.

Enligt lärarförteckningen som Nybohovsskolan har skickat in till Skolinspektionen framgår att ett antal lärare undervisar i ämnen eller i årskurser som de inte har utbildning för. Det finns tillsvidareanställda lärare som saknar lärarexamen samt utbildade lärare anställda före den första juli 2011 med tillsvidareanställning som inte i huvudsak undervisar i ämnen som de har utbildning i.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns lärare som saknar utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13 § skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lag om införande av skollagen

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans

arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Biblioteket ska omfatta böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier samt vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Vid tidpunkten för tillsynen finns i skolan ett antal bokvagnar uppställda i korridoren dit barnen kan gå för att låna böcker. Enligt rektorn och lärarna fungerar specialläraren som bibliotekarie och köper in böcker som placeras på bokvagnarna. Lärarna uppger dock att de besöker kommunbiblioteken regelbundet då de saknar tillgång till ett eget skolbibliotek. För att en sådan lösning ska vara godtagbar krävs det mer än att eleverna kan uppsöka ett närliggande bibliotek. Detta innebär i realiteten att skolan måste ha ett organiserat samarbete med det närliggande biblioteket. Det finns dock inte ett organiserat samarbete mellan skolan och det kommunala biblioteket och antal besök liksom besökens genomförande är beroende av vilken lärare eleven har.

Av tillsynen framgår att eleverna saknar tillgång till skolbibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun en anmärkning.

Stockholms kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 4 mars 2014.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist/brister inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Planen mot kränkande behandling för skolan och fritidshemmet innehåller inte en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av Nybohovsskolans plan mot kränkande behandling kallad likabehandlingsplan. Av planen framkommer skolans och fritidshemmets förebyggande arbete för trygghet och trivsel, identifierade riskområden samt vilka åtgärder som planeras för att komma tillrätta med problemen. Vidare framkommer rutiner för när barn och elever kränker varandra och när vuxna kränker barn och elever. Dock saknas en redogörelse av resultatet av föregående års åtgärder.

Av utredningen framgår att det finns brister i planen mot kränkande behandling. Eftersom tillsynen visar att skolan i övrigt har fungerande rutiner för att förebygga och hantera kränkande behandling bedöms bristen som en mindre allvarlig överträdelse av de bestämmelser som gäller för utbildningen. Stockholms kommun till delas därför en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Eva Lanteli
Föredragande

Bilaga:**Bilaga 1 Allmänt om tillsynen**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.